

## **Minimumkövetelmények 5. évfolyam**

### **MAGYAR IRODALOM**

- A tanuló legyen képes életkorának megfelelő tempóban olvasni a tk. prózai és verses szövegeit. Az ismert szövegeket tudja értelmezni.
- Tudjon felsorolni néhányat az év során tanult művek közül címmel és szerzővel együtt.
- Adott műcímhöz tudjon szerzőt (író, költőt) rendelni, a tanult írók, költők nevéhez egy-egy mű címét társítani ( Pl.: Petőfi: János vitéz, Alföld, Egy estém otthon, Arany: Családi kör, Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk, stb).
- Ismerje és tudja vázlatosan elmondani Petőfi életét
- Ismerje és tudja elmondani a János vitéz, a Tündérszép Ilona, a Fehérlófia, A Pál utcai fiúk tartalmát.
- Ismerje az alábbi fogalmakat, tudja azok legfőbb sajátosságait: elbeszélő költemény, népdal, regény, mese, monda
- Tudja felsorolni a szóképeket: metafora, hasonlat, megszemélyesítés, ismert szövegben tanári segítséggel ismerje fel őket.
- Tudja elmondani az alábbi műveket önállóan (memoriterek):
  - o Petőfi: János vitéz 1. fejezet / 1-6.vsz.
  - o Az alföld (1-2.)
  - o Arany: Családi kör (1.vsz.)
- Legyen képes 10-12 mondatban összefüggően leírni egy történetet ( meseírás, elbeszélés, leírás).

### **MAGYAR NYELVTAN**

- A tanuló írása legyen rendezett, olvasható.
- Megfelelő tempóban írjon diktálás esetén.
- Kevés hibával másoljon 8-10 soros szöveget vagy 10-15 nehéz szót.
- Tudja, mit jelent a kommunikáció szó, mik a tényezői.
- Tudja felsorolni a beszélőszerveket.
- Ismerje a következőket: hangok felosztása, a magán- és a mássalhangzók felosztása.
- Ismerje a mély és magas magánhangzókat, a zöngés és zöngétlen mássalhangzókat.
- Tudja, mi a hangrend törvénye, és azt ismerje fel a szavakban, ill. maga is tudjon példákat gyűjteni.
- Tudja felsorolni és alkalmazni a helyesírási alapelveket: a kiejtés, a hagyomány, a szóelemzés és az egyszerűsítés elvét.
- Ismerje az ábécét, a betűrendbe sorolás szabályait, s ezt a gyakorlatban is tudja alkalmazni.
- Az elválasztás szabályait elsajátítva tudjon helyesen szótagolni.
- Tegyen különbséget egyjelentésű, többjelentésű és azonos alakú szó között, legyen képes rokon értelmű kifejezéseket gyűjteni, ismerje fel az ellentétes jelentésű szavakat.
- Legyen képes egyszerűbb szavakat elemeire bontani /szótő+toldalék/.

## TÖRTÉNELEM

### 1. Témakör: Óskor

Fogalmak: őskor, régészet, történelmi forrás, szakóca, ásóbot, eke, gyűjtögetés, vadászat, halászat, földművelés, állattenyésztés, kézművesség, termelés

Tanulói tevékenység:

- Képek alapján történelmi források típusainak felismerése.
- Samu mint régészeti lelet jelentősége, lelőhelye.
- Térképen megmutatni az ember vándorlásának irányait.

### 2. Témakör: Ókori Kelet államai

Fogalmak: keresztény időszámítás, Kr. e., Kr. u., évtized, évszázad, öntözéses földművelés eszközei, csere, kereskedelem, falu, város, állam, birodalom, ókor

Tanulói tevékenység:

- Egyiptom, Mezopotámia, India, Kína folyóinak ismerete
- Egyiptom uralkodója, társadalma, a piramis építése
- Az ókori népek találmányai

### 3. Témakör: Az ókori Görögország (Hellász)

Fogalmak: hellén, polisz, arisztokrata, démosz, népgyűlés, demokrácia

Évszámok: Kr.e. 776, Kr.e. 490, Kr.e. 480

Tanulói tevékenység:

- A fontosabb görög istenek ismerete
- Olimpiai játékok, olimpiai versenyszámok felsorolása
- Athén és Spárta bemutatása
- Görög-perzsa háborúk ismertetése: hadvezérei, helyszínei, eredményei

### 4. Témakör: Az ókori Róma

Fogalmak: királyság, köztársaság, császárság, provincia, szenátus, patríciusok, plebejusok,

Évszámok: Kr.e. 753, 395, 476

Tanulói tevékenység:

- Romulus és Remus történetének ismerete
- Köztársaság tisztségviselői (consul, néptribunus, népgyűlés, szenátus)
- Pun háborúk eseményei
- Pannónia szerepének ismertetése
- Nyugatrómai Birodalom bukásának okai

### 5. Témakör: Képek a középkori Európa történetéből

Fogalmak: középkor, feudalizmus, földbirtok, hűbérúr, hűbéres, hűbéri lánc, vár, lovag, keresztes hadjárat, falu, jobbágy, uradalom, majorság, jobbágytelek, robot, terményadó, tized, nehézeke, szügyhám, önellátó gazdálkodás, két- és háromnyomásos gazdálkodás, árutermelés és pénzgazdálkodás, polgár, város, vám, céh, szent, legenda, ereklye, szerzetes, eretnek, iszlám, Allah, Korán

Évszámok: 622, 800, 1492.

Tanulói tevékenység:

- A középkori vár bemutatása
- Lovagi erények, lovagi torna

- A középkori földbirtok (majorság, jobbágytelek, közös használatú területek), jobbágyok terhei
- A középkori egyház felépítésének jellemzése

#### 6. Témakör: Magyarország az Árpádok idején

Fogalmak: vármegye, tized, ispán, nádor, tatárok

Évszámok: 895-900, 1000-1038. 1222, 1241-1242, 1301

Tanulói tevékenység:

- Szent István államszervező tevékenysége
- Szent István egyházszerző tevékenysége
- Szent László és Könyves Kálmán törvényei
- IV. Béla tevékenysége a tatárjárás előtt, után

### **Minimumkövetelmények 6. évfolyam**

#### **MAGYAR IRODALOM**

Monda: fogalma, fajtái – egy monda tartalmának ismertetése

Arany János: Toldi:

- a mű szerkezete, a főhős jellemzése, stílusa és verselése, költői képek, alakzatok
- az elbeszélő költemény fogalma, a cselekmény ismerete

Népdalok és mődalok: költői képek és alakzatok felismerése

Balladák: a ballada fogalma és jellemzői – egy ballada tartalma

A történelmi regény: Gárdonyi Géza: Egri csillagok

- a cselekmény ismertetése
- a főszereplők jellemzése
- a magyarok szerepének értékelése

Versek a magyar múltból: Pl.: J. Pannonius, Balassi, Csokonai rövid életrajza, egy-egy verse

Fazekas Mihály: Lúdas Matyi - rövid tartalom

Memoriterek:

- Arany: Toldi /Előhang, 1. ének-1-2. vsz./, A walesi bárdok /1-6. vsz./
- J. Pannonius: Pannónia dicsérete
- Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez /1-2. vsz./

#### **MAGYAR NYELVTAN**

- A tanuló rendelkezzen az 5. osztályban tanult nyelvtani-kommunikációs ismeretekkel.

- Ismerje fel a magánhangzókat, a mássalhangzókat, különböztesse meg a szótövet és a toldalékokat, a helyesírási alapelveket. Alkalmazza helyesen a tanult kommunikációs, grammatikai és helyesírási szabályokat.

- A tanuló legyen képes az alábbi ismeretek elsajátítására:

Kommunikáció:

A kommunikáció nyelvi és nem nyelvi jelei szóban és írásban

Szövegtípusok alkotása: élménybeszámoló, elbeszélés, jellemzés, leírás /10-12 mondat/

Nyelvtani ismeretek:

Nagyobb szófaji csoportok és főbb sajátosságaik megnevezése:

ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, névmások, igenevek, viszonyozók, mondatszók

Helyesírás:

Írása legyen jól olvasható, rendezett. Diktálás után a tanuló képes legyen hibáit kijavítani az írott

szövegben.

Az alapvető és gyakran használt tulajdonnevek helyesírása legyen hibátlan.

## **TÖRTÉNELEM**

Témakör: Virágzó középkor Magyarországon

Fogalmak: kiskirály, bandérium, harmincadvám, kapuadó, aranyforint, bányabér, kilenced, ősiség, úriszék, pallosjog, fekete sereg, füstpénz, corvinák

Évszámok: 1335, 1351, 1456, 1458-1490, 1526

Tanulói tevékenység:

- I. Károly uralkodása, adói, külpolitikája
- Nagy Lajos törvényei
- Nándorfehérvári diadal
- Hunyadi Mátyás uralkodása
- Mohácsi csata

Témakör: Magyarország az újkor kezdetén

Fogalmak: török hódoltság, végvár, hajdú, kuruc, labanc

Évszámok: 1552, 1566, 1703-1711

Tanulói tevékenység:

- Várháborúk oka, eredménye /Eger- Dobó István, Szigetvár – Zrínyi Miklós)
- A Rákóczi – szabadságharc története

Témakör: Felvilágosodás és forradalom, ipari forradalom

Fogalmak: felvilágosodás, emberi jogok, forradalom, terror, diktatúra, ipari forradalom, mezőgazdasági forradalom, tőkés, bér munkás, kapitalizmus, szabad verseny

Évszámok: 1776. július 4., 1789. július 14.,

Tanulói tevékenység:

- Amerikai függetlenségi háború jelentősége, Függetlenségi Nyilatkozat
- Ipari forradalom találmányainak bemutatása
- Manufaktúra és gyár közötti különbségek ismerete
- Francia forradalom okai, eredménye, kiemelkedő vezetői

Témakör: Hazánk a XVIII. Században

Fogalmak: betelepítés, bevándorlás, nemzetiség, úrbérrendezés, állandó hadsereg, államnyelv

Évszámok: 1740-1780, 1780-1790, 1795

Tanulói tevékenység:

- Mária Terézia rendeleteinek ismertetése
- II. József rendeleteinek ismertetése

### Témakör: Reformkor, forradalom és szabadságharc

Fogalmak: országgyűlés, arisztokrácia, alsótábla, felsőtábla, reformkor, közhatalviselés, örökvltság, cenzúra, sajtószabadság, választójog, felelős kormány, trónfosztás

Évszámok: 1830-1848, 1848. március 15., 1848. ápr. 11., 1848. szept. 29. 1849. ápr. 6. 1849. április 14., 1849. május 21., 1849. augusztus 13., 1849. október 6.

Tanulói tevékenység:

- A reformkor jelentős alakjainak felsorolása
- Reformkori országgyűlés felépítése
- gróf Széchenyi István tevékenysége
- Kossuth Lajos tevékenysége
- 1848. március 15-e eseményei
- Áprilisi törvények (Batthyány Lajos - az első felelős magyar kormány

miniszterelnöke)

- A szabadságharc jelentős csatái, hadvezérei
- Függetlenségi Nyilatkozat helyszíne, időpontja, tartalma
- A bukás okai, következményei

## **Minimumkövetelmények 7. évfolyam**

### **MAGYAR IRODALOM**

- A tanuló legyen képes a szöveg értő olvasását biztosító olvasásra, továbbá az olvasott művek tartalmáról szabatosan beszámolni.

- Ismerje a reformkor legfőbb jellemzőit, tudja elhelyezni a korban, ismerje kulturális intézményeit, tudja íróit, költőit felsorolni. Tudja megfogalmazni, hogy mit tanultunk irodalomból a 7. osztályban, vagyis a tanult írókat, költőket irodalmi alkotásokat tudja felsorolni.

- Tudja felsorolni az irodalmi műnemeket és műfajokat. / líra, epika, dráma - dal, elégia, epigramma, regény, novella, ballada, óda/

- Ismerje a következő költők életét vázlatosan a tk. szövegei alapján: Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Arany János, Jókai Mór, Mikszáth Kálmán.

- Tudja megfogalmazni a következő fogalmak legfontosabb jegyeit: dal, epigramma, óda, himnusz, elégia, regény, ballada, novella.

- Tudja a következő memoriterek: Himnusz, Szózat, Szeptember végén + még két a tk.-ből szabadon választott Petőfi-verset.

- Legyen tisztában a kijelölt kötelező olvasmány cselekményével, tudja felsorolni a főszereplőket.

- Ismerje és tudja elmondani két Mikszáth-novella cselekményét.

- Legyen képes egy 15-20 mondatból álló összefüggő írásbeli szöveget alkotni / leírás, elbeszélés leírással, epizód írása/.

### **MAGYAR NYELVTAN**

- Rendelkezzen a tanuló a 6. osztályban tanult nyelvtani ismeretekkel: ismerje fel a következő szófajokat: főnév, melléknév, számnév, névmás, igék, névelő. Ismerje a névszók fogalmát.
- Tudja felsorolni az alárendelő szószerkezetek fajtáit ( tárgyas, jelzős, határozós), ismerje a mondatrészek jelölését (aláhúzási módját, jelölését az ágrajzban).
- Tudja elmondani az alany és az állítmány fajtáit, kérdéseit.
- Ismerje fel az alanyt, az igei és a névszói állítmányt.
- Tudja elmondani a tárgyas szószerkezet kérdését, ismerje jelölési módját.
- Tudja felsorolni a határozók fajtáit, azok kérdéseit.
- Ismerje fel a határozós szószerkezetek gyakoribb fajtáit: hely, idő, ok, cél, eszköz, társ, mód, állapot, szám, részes, ismerje jelölésük módját.
- Ismerje fel a következő jelzőket: minőség, mennyiség, birtokos.
- Írása legyen olvasható és rendezett. Diktálás után írt szövegben legyen képes a hibáit javítani. Az alapvető és gyakran használt tulajdonneveket írja hibátlanul.

## **TÖRTÉNELEM**

### Témakör: Nemzetállamok

Fogalmak: nemzetállam, polgárháború, rabszolga-felszabadítás,

Évszámok: 1860, 1861-65, 1871

Tanulói tevékenység:

- Olasz egység, német egység ismertetése
- Polgárháború ismertetése az Egyesült Államokban

### Témakör: A dualizmus kora

Fogalmak: önkényuralom, passzív ellenállás, dualizmus

Évszámok: 1867

Tanulói tevékenység:

- Az Osztrák-Magyar Monarchia létrejötte, működése
- A kiegyezés jelentősége

### Témakör: Az első világháború

Fogalmak: monopólium, gyarmat, antant, központi hatalmak, állásháború, villámháború, fegyverszünet

Évszámok: 1914-1918

Tanulói tevékenység:

- Szembenálló katonai szövetségek
- Az első világháború kirobbanásának oka és ürügye
- Főbb katonai események a keleti és nyugati fronton
- Hazánk szerepe
- A háború lezárása

### Témakör: Egyetemes történelem a két világháború között

Fogalmak: békediktátum, Népszövetség, gazdasági válság, egypártrendszer, sztálinizmus, tervgazdálkodás, koncentrációs tábor, nemzeti szocializmus, fajelmélet, antiszemitizmus,

kommunizmus

Évszámok: 1919, 1922, 1929-1933, 1933, 1936, 1938. márc., 1938. szept., 1939. márc., 1939. aug. 23.

Tanulói tevékenység:

- Gazdasági világválság okai, következményei – a megoldási módok bemutatása
- A sztálini Szovjetunió ismertetése
- A hitleri Németország ismertetése

Témakör: Magyarország a két világháború között

Fogalmak: vörösteror, fehérterror, kormányzó, konszolidáció, kommunisták, nyilasok, revízió

Évszámok: 1918. október 30-31., 1918. november 16., 1919. március 21., 1920. június 4.

Tanulói tevékenységek:

- Öszirózsás forradalom ismertetése
- Tanácsköztársaság vezetői, intézkedései, bukásának okai
- A trianoni békediktátum időpontja, tartalma, társadalmi-gazdasági következményei
- Bethlen István kormányának intézkedései (1921-1931)
- Gömbös Gyula bel-és külpolitikája (1932-36)

## **Minimumkövetelmények 8. évfolyam**

### **MAGYAR IRODALOM**

- A tanuló legyen képes a szöveg értő olvasását biztosító olvasásra, az olvasott szöveg tartalmának elmondására.
- Szövegalkotás: önéletrajz írása minta alapján
- Tudja elmondani, hogy mit tanultunk irodalomból 8. osztályban, vagyis felsorolni az írók költők nevét, tudjon említeni 8.-ban tanult irodalmi alkotásokat.
- Tudja a már tanult irodalmi műfajokat műnemek szerint elrendezni / líra, epika, dráma - dal, elégia, epigramma, regény, novella, ballada, óda/
- Ismerje a következő költők életét vázlatosan, a tk.-ben lévő szöveg alapján: Ady Endre, Móricz Zsigmond, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, Tóth Árpád, Juhász Gyula, József Attila, Radnóti Miklós
- Legyen tisztában az új fogalmakkal: szimbólum, lélektani novella
- Tudjon 3 idén tanult költeményt. (szabadon választható)
- Tudja elmondani Móricz Zsigmond: Hét krajcár című novellájának tartalmát.
- Ismerje a kötelező olvasmány tartalmát, ismerje a szereplők nevét, kapcsolatrendszerét.
- Tudjon az alábbi irodalmi alkotásokról legalább 10-12 összefüggő mondatot mondani:
  - Ady Endre: A magyar Ugaron, A föl-földobott kő, Lédával a bálban, Őrizem a szemed
  - Móricz Zsigmond: Hét krajcár
  - Kosztolányi Dezső: Ötévi fegyház
  - Tóth Árpád: Körúti hajnal
  - Juhász Gyula: Milyen volt ..., Anna örök
  - József Attila: Tiszta szívvel, Születésnapomra
  - Radnóti Miklós: Nem tudhatom

## MAGYAR NYELVTAN

- Rendelkezzen a tanuló az előző években szerzett nyelvtani ismeretekkel minimális szinten.
- Ismerje fel a mondatokat a beszélő szándéka szerint, az írásjeleket helyesen alkalmazza a mondatok végén.
- Tudja megkülönböztetni az egyszerű és az összetett mondatokat.
- Tudja elmondani az alárendelő összetett mondatok ismérveit, fajtáit, egyszerűbb összetett mondatot tudjon ábrázolni.
- Ismerje a mellérendelő összetett mondatok fajtáit, jeleit, néhány kötőszót, és tudjon elemezni egyszerűbb mellérendelő összetett mondatot.
- Írásképe legyen olvasható, áttekinthető.
- Tudjon szöveget leírni hallás után, 10-15 mondatot kb.10 perc alatt. Írástempója legyen megfelelő.
- Az alapvető tulajdonneveket írja helyesen.
- Ismerje a mondatvégi és mondatközi írásjeleket, tudja kis hibával alkalmazni.
- Rendelkezzen minimális nyelvtörténeti ismerettel: tudja felsorolni nyelvrokonainkat, tudja jellemezni a magyar nyelv természetét.
- Legyen fogalma a nyelvjárásokról, a nyelvváltozatokról.

## TÖRTÉNELEM

### Témakör: A második világháború

Fogalmak: totális háború, hadigazdaság, gettó, deportálás, munkaszolgálat, holokauszt, háborús bűnös

Évszámok: 1939. szeptember 1., 1939. szeptember 1- 1945. szeptember 2., 1941. június 22., 1941. június 27., 1941. december 7., 1943. február, 1944. március 19., 1944. június 6. 1944. okt. 15. ,1945. május 8.

Nevek: „Sztálin Churchill, Roosevelt, Rommel, Montgomery, Mussolini  
Teleki Pál, Bárdossy László, Kállay Miklós, Szálasi Ferenc

Tanulói tevékenység:

- A világháború menetének ismertetése a következő szakaszokban:  
1939-1941, 1942-1943, 1944-1945
- Értekezletek: Teherán, Jalta, Potsdam (résztevők, tartalom)
- Magyarország területi gyarapodásai a két világháború között, a világháború alatt
- Holokauszt

### Témakör: A kétpólusú világ kiépülése (Egyetemes és magyar történelem)

Fogalmak: hidegháború, vasfüggöny, földosztás→ államosítás, pártállami diktatúra, kitelepítés, ÁVH, kollektivizálás, Rákosi-korszak, reform, forradalom

Évszámok: 1948, 1949, 1955, 1956. október 23-november 4.

Tanulói tevékenységek:



- Magyarország a II. világháború után: a szovjet megszállás következménye → kommunista vezetés kerül hatalomra – Rákosi-korszak – személyi kultusz bemutatása (1948-1950)
- 1956-os forradalom és szabadságharc okai, főbb eseményei, eredménye, következményei

Témakör: Globalizálódó világ (III., V.fej.)

Fogalmak: fegyverkezési verseny, enyhülés, globalizáció, rendszerváltozás, integráció, népeségrobbanás, fogyasztói társadalom, környezetkárosítás, harmadik világ

Tanulói tevékenységek:

- ENSZ feladata, felépítése
- Hidegháború kezdete, vége
- Szovjet típusú gazdaságok, országok felsorolása
- KGST, Közös Piac, NATO, Varsói szerződés létrejötte

Témakör: A Kádár-korszak jellemzői

Fogalmak: munkásörtség, KISZ, puha diktatúra, gulyáskommunizmus, legvidámabb barakk, „három T”

Évszámok: 1957, 1968, 1989

Tanulói tevékenységek:

- 1956-os forradalom és szabadságharc utáni megtorlás
- hétköznapiak a korszakban
- Kádár János politikai szerepe
- A határon túli magyarok helyzete
- A rendszerváltás okai

Témakör: Társadalmi és állampolgári ismeretek

Fogalmak: választójog, választás, szavazás, alkotmány, törvény, emberi jogok, diktatúra, demokrácia, alaptörvény, országgyűlés, köztársasági elnök, kormány, önkormányzat

Évszámok: 1989. okt.23., 1990, 2012

Tanulói tevékenységek:

- A demokrácia alapjai.
- A magyar állam működése.
- A tömegkommunikáció.